

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää hyvinvointialuejaon eriyttämistä maakuntajaosta erittäin perusteltuna. Hyvinvointialuejaon irrottaminen suorista vaikutuksista maakuntajakoon selkiyttää hyvinvointialueiden järjestämisvastuun oikeudellista ja taloudellista perustaa. Kytkeä hyvinvointialue- ja maakuntajaon välillä tuleekin purkaa niin, että hyvinvointialueiden mahdollisista muutokset eivät vaikuta maakuntajakoon. Maakuntajako omana hallinnollisena jakoperusteena varmistaa aluekehittämisen tehtävän toteutumisen.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Maakuntajakolain säätäminen omana lakina on tarpeellinen muutos. Maakunnan liittojen nykyinen toiminta-alue on tarkoituksenmukainen ja sen toimintaa rahoittavat toiminta-alueen kunnat. Toiminta-alueen muuttamiseksi ei ole mitään perusteita. Maakunnan liitot huolehtivat niille säädetyistä tehtävistä tehokkaasti ja läheisyysperiaatteen mukaisesti.

Maakuntajakoon perustuvat hallinnon rakenteet, kuten aluekehittäminen, maakuntakaavoitus, EU:n rakennerahastojen hallinnointi ja valtionhallinnon palvelut, edellyttävät pitkäjänteistä ja vakaata aluejakoa. Maakuntajaon palauttaminen yleiseksi hallinnolliseksi jakoperusteeksi ilman automaattista kytkentää hyvinvointialueiden muutospäätöksiin vahvistaa johdonmukaista aluekehittämistä.

Etelä-Savon maakuntaliitto pitää erittäin tärkeänä, että mahdolliset maakuntajaon muutokset tehdään toiminnallisin ja alueellisin perustein. Kun muutos edellyttää laajaa kuulemistä, vaikutusarviointia ja valtioneuvoston päätöksentekoa, voidaan samalla varmistaa alueellinen osallisuus ja huolellinen harkinta.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

Ei lausuttavaa.

Muut huomiot esityksestä

Maakuntien liitot ovat keskeisiä toimijoita alueiden kehittämisessä ja maakunnan suunnittelussa, ja niiden toimintaedellytykset riippuvat vahvasti maakuntajaon selkeydestä ja pysyvyydestä. Esityksen myötä maakuntajako säilyy vakaana perustana maakunnan liittojen toimialueille, mikä tukee niiden pitkäjänteistä työtä maakuntasuunnitelmien, maakuntakaavojen ja alueellisten kehittämisohjelmien laatimisessa. Maakuntajaon irrottaminen hyvinvointialuejaosta vähentää riskiä, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvät muutokset aiheuttaisivat häiriöitä maakuntien liittojen toimintaan.

Etelä-Savon maakuntaliitto Kirjaamo
Etelä-Savon maakuntaliitto